

Slutrapport

1. Projekt ”Lokal livsmedelsproduktion och utveckling av besöksnäringen”

Journalnummer: 2009-3978.

Stödmottagare: Siljansnäs Sockenkontor Ekonomisk förening

2. Kontaktpersoner

Jonny Wikström	Siljansnäs Sockenkontor	jonny@sockenkontor.se 070-2929645
Anders Ivars	Vikarbyns byalag	andes.ivars@edu.rattvik.se 070-3936038

3. Sammanfattning

Bakgrund

Bakgrunden till projektet/förstudien kom utifrån samverkan mellan de två utvecklingsgrupperna Siljansnäs Sockenförening och Vikarby byalag som båda tittade på möjligheterna att utveckla den lokala livsmedelsproduktionen och utveckling av besöksnäringen.

För Siljansnäs Sockenförenings del fanns ideer kring lokal produktförädling och marknadsföring inom framför allt:

- Förädling av den egna befintliga småskaliga ekologiska köttproduktionen i sin verksamhet ”Sly eller Vy”.
- Att i samarbete med en lokal mjölkproducent undersöka möjligheterna till att starta upp ett lokalt mejeri.
- Att se över möjligheten att tillvarata och förädla den rikliga förekomsten av bär (framför allt körsbär), frukt och svamp.

Tankarna fanns även att marknadsföra dessa produkter under namnet ”Smak af Siljansnäs”

För Vikarby byalags del där arbetsnamnet ”Skafferi Siljan” användes för förstudien var projektide'n att undersöka förutsättningarna för att starta, vidareutveckla lokal småskalig livsmedelproduktion. Följande ide'er vill de undersöka närmare:

- Inventering av vad som produceras idag och vilka resurser som finns för förädling av lokalproducerade livsmedel.
- Lista på produkter, lokala råvaror som inte vidareförädlas idag. Kan företag startas som producerar varor som i dagsläget inte tillverkas i närområdet?
- Kan elever på Naturbruksprogrammet genom ”Ungt Företagande” starta testföretag inom förädling av lokalproducerat?
- Ta fram försäljningskanaler (Bondens marknad, Utöka sortiment i befintlig butik, starta nya försäljningsställen).

- Bygga nätverk mellan lokalproducenter och försäljningsställen, samt konsumenter av produkterna dvs lokalbefolkningen och turistnäringen. Nätverket skall främst omfatta området runt Siljan.
- Mobilt mejeri. Skulle mobila mejerier stimulera lokalproducerat? Studiebesök Jämtland. Undersöka intresset; samarbete med Naturbruksgymnasiet, fäbodbrukare
- Förädlingskök (Bär, frukt, svamp) Vad krävs för att starta ett förädlingskök för bär, frukt och svamp. Syltning, saftning, torkning, konservering, mustning mm.

Vad planerades

För Siljansnäs del

- Konsultarbeten för anskaffning och utformning av lämpliga lokaler, verksamhetsanpassning och inventarier.
- Undersöka tillgång på råvaror
- Skapa nätverk /kluster för samverkan
- Studiebesök där samstämmig verksamhet finns
- Utforma strategi för personalanskaffning
- Utforma strategi för utbildning, charkuteri och mejeriprodukter
- Utvärdera förstudien, besluta om skrivning av projekt.

För Vikarbyns del

- Framför allt var det arbetet med att ta fram en enkät att skicka ut till hushållen i Vikarbyn
- Utvärdering av enkäten
- Uppföljning med stormöten.
- Studiebesök
- Kontakter med producenter och andra intressenter.

Vad genomfördes

För Siljansnäs del

- Konsultarbeten för anskaffning och utformning av lämpliga lokaler har gjorts.
- Tillgång till råvaror inom framför allt mjölkproduktion har undersökts och utmynnat i samarbetsplaner med producent
- Viss utrustning för mejeriverksamhet har införskaffats.
- Ett utökat kontaktnät för samarbete har etablerats
- Studiebesök har genomförts tillsammans med Vikarbyn till Trönö
- Deltagande vid ett antal seminarier kring lokal livsmedelsproduktion har gjorts.
- Marknadsföring under namnet ”Smak af Siljansnäs” sker nu.
- Under projektiden har flera sidoprojekt startat upp vilket delvis har förändrat innehållet och resultatet av denna förstudie.

För Vikarbyns del

- Enkäten arbetades fram och producerades i samarbete med Siljansnäs Sockenförening
- Enkäten distribuerades och samlades in med visst stöd av Rättviks kommun
- Ett antal utvärderings- och stormöten följde där prioriterade frågor och synpunkter hanterades.
- Studiebesök har genomförts. Ett till Hansjö och ett tillsammans med Siljansnäs till Trönö
- Deltagande vid ett antal seminarier kring lokal livsmedelsproduktion har gjorts.

Vad blev resultatet

För Siljansnäs del

- Lämpliga lokaler för mejeri har identifierats.
- Viss mejeriutrustning har införskaffats att utgöra del i en kommande etablering.
- Delvis med inverkan av denna förstudie har organisationen i Siljansnäs Sockenförening förändrats. Ett Socialt företag ”Siljansnäsresursen” har bildats i vilket vissa delar av verksamheten med lokal livsmedelsproduktion drivs vidare.
- Förstudien har utmynnat i en större projektansökan kring etablering av lokala mejerier.

För Vikarbyns del

- Utifrån enkäten har ett mycket stort engagemang visats från byborna och ett antal intressanta lokal utvecklingsfrågor har fångats upp. Dessa jobbas det nu vidare med i arbetsgrupper.

Erfarenheter

Problem med likviditet hos projektägande förening har delvis varit anledningen till ett mycket utdraget projekt

4. Vilka genomförde projektet

Siljansnäs

Jonny Wikström, projektledare

Personal på Siljansnäs Sockenkontor (numera Siljansnäsresursen)

Pauline Palmcrantz och ett stort antal varierande projektdeltagare

Vikarbyn

Anders Ivars, projektledare Vikarbyn

Övriga i styrelsen för Vikarby byalag och ett antal varierande Vikarbybor

Förankringen av projektet har skett via de lokala utvecklingsgrupperna Siljansnäs Sockenförening och Vikarby byalag som i och med detta projekt har utökat sitt samarbete även i andra projekt.

5. Varför ville du genomföra projektet

Vi anser det som viktigt att jobba för att bibehålla service och möjligheter till att bo och verka på landsbygden. Vi ser även en ökande efterfrågan av lokalproducerat.

6. Vem riktade sig projektet till

Målgruppen var framför allt ungdomar, invandrare, handikappade, arbetslösa som är intresserade av ett arbete med förädling av lokala produkter, men som kanske inte har de tekniska, fysiska och ekonomiska förutsättningar att driva tillverkningen på egen hand.

I själva förstudien har målgruppen ännu inte fått så stor nytta av projektet. Vi ser dock att så blir fallet via de påbörjade sidorna och följd projekten/verksamheterna.

7. Vad genomfördes

Projektet genomfördes med början hösten 2009 och har pågått till mars 2011.

De aktiviteter som genomförts har i det stora hela följt planen även om projektet av olika anledningar dragit ut väldigt långt på tiden.

För Siljansnäs del

- Konsultarbeten för anskaffning och utformning av lämpliga lokaler har gjorts.
- Tillgång till råvaror inom framför allt mjölkproduktion har undersökts och utmynnat i samarbetsplaner med producent
- Viss utrustning för mejeriverksamhet har införskaffats.
- Ett utökat kontaktnät för samarbete har etablerats
- Studiebesök har genomförts tillsammans med Vikarbyn till Trönö
- Deltagande vid ett antal seminarier kring lokal livsmedelsproduktion har gjorts.
- Marknadsföring under namnet ”Smak af Siljansnäs” sker nu.
- Under projekttiden har flera sidoprojekt startat upp vilket delvis har förändrat innehållet och resultatet av denna förstudie.

För Vikarbyns del

- Enkäten arbetades fram och producerades i samarbete med Siljansnäs Sockenförening
- Enkäten distribuerades och samlades in med visst stöd av Rättviks kommun
- Ett antal utvärderings- och stormöten följde där prioriterade frågor och synpunkter hanterades.
- Studiebesök har genomförts. Ett till Hansjö och ett tillsammans med Siljansnäs till Trönö
- Deltagande vid ett antal seminarier kring lokal livsmedelsproduktion har gjorts.

Svårigheter eller hinder i projektet

Likviditetsproblem hos projektägarföreningen har bidragit till att projektet har dragit ut på tiden.

8. Projektets mål

För Siljansnäs del var målet att förstudien att undersöka de faktorer som måste finnas för att gå vidare i en projektansökan.

Resultatet har utmynnat i en projektansökan om etablering av småskalig livsmedelsproduktion (mejerier). Utöver den har projektet bidragit till andra sidoprojekt och etablering av ett företag.

För Vikarbyns del var målet framförallt att genomföra enkäten och genom den skapa engagemang bland byborna. Resultatet får anses som mycket lyckat.

För både Siljansnäs och Vikarbyn gäller att projektet har i det här läget gynnat miljö och hållbar utveckling framför allt genom ökat engagemang kring miljö och hållbarhetsfrågor. Kompetensutveckling har skett framför allt genom de studiebesök och deltagande vid seminarier som ägt rum inom projektet.

9. Projektets mätbara resultat

Mätbara resultat			Resultat direkt efter projektet	Kommentar
Antal nya företag	Män	Yngre än 25 år	0	
	Kvinnor	25 år eller äldre	0	
Antal nya arbetstillfällen	Män	Yngre än 25 år	0	
	Kvinnor	25 år eller äldre	0	
Antal deltagare i utbildningar	Män	Yngre än 25 år	0	
	Kvinnor	25 år eller äldre	0	
Antal nya produkter, tjänster, tekniker, nätverk och mötesplatser			0	
Antal personer som har fått tillgång till bredband			0	
Eventuella specifika mätbara resultat för ditt leaderområde			0	

10. Hur har resultatet spridits

Resultatet har spridits via stormöten och hemsida

11. Vilka kostnader har projektet haft, finansiering

Projektets totala kostnader uppgår till 120.550 kr och ryms inom kostnadsslaget övriga kostnader. Finansieringen består av 29.000 kr från LAG och projektstöd på 89.550 kr från jordbruksverket.

12. Slutsatser

Förutom att förstudien tagit oss i stort sett fram till den utsatta målsättningen har alla personliga möten och nätverksbyggande utmynnat i ett antal sidosaktiviteter och projekt.